

Forfatter: Bording, Anders

Titel: Digte. - 1984

Citation: Bording, Anders: "Digte. - 1984", i Bording, Anders: *Digte. - 1984*, udg. af ERIK SØNDERHOLM, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, 1984-86, s. 68. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-bording01val-shoot-idm140114468270432/facsimile.pdf> (tilgået 20. april 2024)

Anvendt udgave: Digte. - 1984

IV Fødselsdagsdigte

35-

[1]

Til den Høy-ædle oc vjt-berømte Krigs-Helt
Herr Hans Skack/
Kongl: Mayts: af Danmark
velbetroede Felt-Herre/ Ridder/ etc.
Der hans Dyd-ædle oc Velbaaren Frue
Fru Anna Blomme/
den 26. Decemb. ved 6 slet om Morgenen/ Hans
Høy-adelig hus med en deylig ung SØN
lyckeligen berjgede.
Prentet i Kiøbenhaffn af Georg Lamprecht.

- [2] Saa mangel liflig kiærn som i Granaten findis/
(Mand hundre tæler der/ om ellers jeg ret mindis)
Saa mange Zopyros/ i fordom dage sig
4 En mægtig Potentat oc ynskte mindelig.
Men dersom voris Ynsk os vederfaris maatte/
Vort Cimber-rige da langt flere Skacker aatte.
Ja self vor Nordens prjs/ vor store Fredrich det
8 Aff Hiertet skulde vel med os oc ynske ret.
Men see/ huad Verden i de Sølfve Tiders Dage/
Før sig Gradiv paatog saa vjt om Land at drage/
Ey maatte stedis til/ det voris Jærne Tjd/
12 Hvor hart hun trænger end/ tør neppe til slaa ljd.
Det derfor er vor Pliet/ med felgis Sind oc Tunge
Den sterke Zebaoth diss større Loff at siunge/
Som os oc voris Egn saa vel oc naadelig/
16 O store Krigs-Helt dog forsiunit har med dig.
Nest hans almægtig haand/ vor fromme Landsens Fader
Paa dig alenne sig saa trygkelig forlader/
Som paa vel hundre/ ja vel dennem hundrefold:
20 Med dig hand trodse kand al Fiende-magt oc vold.

- Før langsom Alders rust oc Tidsens bidske tænder
 Faar haarden staa oc steen/ oc hvad Naturens hænder
 Skøt ævigt haffve giort/ at ofvergifve sig:
- 24 Men din berømmelse bestaar udødelig.
 Saa længe Fisken gaar i Salten Beltis Strømme/
 Oc strjden Øresund kand lade sig besuømme/
 [3] Saa længe skal oc saa vor præctig Kiøbenhaffn/
 28 Blant sine Titlers præct/ opslaa dit Helte-naffn.
 Saa længe klaren Sool om Jordens Tue vandrer/
 Oc bleegen Maane sig i Luftens Egn forandrer/
 Saa længe prjsis skal blant alle Mennisker
- 32 Din høye Troskabs Dyd oc ædle Gierninger.
 Saa længe som. Men see/ huo kand med stil udføre
 Dens velfortiente prjs/ som vil langt heller giøre
 Hvad lof- oc- prjssligt er/ oc Verden gafne kand/
 36 End høre præctig lof oc prjs af alle Mand?
 Vil Høyen Himmel kun fremdelis oc udbrede
 Din Stammis grendser saa/ som skeed er allerede/
 Med flere Skacker du brat da berjger os/
 40 End Persens Konge sig tilynskte Zopyros.
 Dit nafn/ naar bleegen død har dig end lagt i duale/
 (Det vi dog ynske tæt/ hand længe vil forhale)
 Skal prale da/ saa sant/ i Børn oc Børnebørn/
 44 Som vjnstock gifver vjn/ oc Ørn udlegger Ørn.
- Dig derfor ædle Barn/ Naturens Mester-stykke/
 Som først i Dag seer Lius/ jeg ynske vil til Lycke/
 Din Tilkomst faffne vi med Fryd oc Æresang:
- 48 O vær velkommen hid/ velkommen tusind gang.
 Begynd med glæde nu blant os din Tid at driffve:
 Begynd din prisslig æt til trøst oc Lyst at bliffve:
 Slect paa din Fader ret/ lad mercke kiendelig/
 52 At hans Heroiskhed oc Troskab pryder dig.
 Begynd/ paa Moders skiød din Moders Dyd at lære/
 Begynd/ fra Vuggen op/ al hendis Tuct oc Ære.
 Blif dennem begge ljj i Sindighed oc Kunst:
 56 Tag eftersiun aff dem/ at vinde huer-Mands gunst.
 Kandst du/ som ventis vist/ kun deris maal opjage:

Da vil al din bedrift af jdel Himmel smage:
 Da skal dit Lefnets Skib indseyle Lyckens Hafn/
 60 Oc alting tiene dig til ære/ lyst oc gafn.
 [4] Blif deylig/ karsk oc rjg: din alder sig formeere:
 Blif oc en fructbar rod til mange S[k]acker fleere.
 Ja alt det gode/ som jeg her udtryckelig/
 64 Ey tegner op/ gid det maa dobbelt timis dig.
 Om Gud oc vil/ at mig i mine graa Haars Dage
 Forkyndis kand/ at du med din beskierit mage/
 Fra brudde-bord skalt gaa til ecte-seng engang/
 68 Da vent af mig til skenck en bryllups ære-sang.
 A: Bording.

36.

[Ait]

Lyk-ynskning

Til den

Høy-ædle/ velbaaren och prjss-værdig Helt

EJLER HOLK

til Elkjær/ Kongl: Mayttz af Danmark

Norge etc. Høy-betroit *General Major*, Ofverst ofver Dron-
 ningl: Mayttz Lif-Regimente til foods/ *Assessor* udi Krigs *Collegio*,
 Befalnings-Herre ofver Kroneborgs Fæstning oc Læn.

Der hans Velbaaren oc Dyd-ædle Huus-frue

FRU ELJSABET' HØEG

til Kiærgaardsholm/

Djcris felgis huus med en mandelig lifsarving

lykkeligen berjgede.

Trykt i Kiøbenhavn hos Jørgen Lamprecht/ Aar 1665. den 21. Julij.

[Aijr] VEL an Høy-ædle Holck/ min Danske Sang-Gudinde

For snimen høre lod/ til eders æres minde/

En liden Helte-dict/ och førde saadant frem/

4 Som hende sjuntis best at hafve fynd och klem.

Hun sang om Sverd och Blod/ Skermydsel/ Slacting/ Leyer/

Som eders haandverck er/ och med saa mangen seyer

Omkrandsr eders hjelm/ at J med ære kand/

8 Saa vel af Mood som Blood/ ret kaldis Adels-mand.

- Men denne glædsens dag/ som eders huus bekroner
 Med ny lyksalighed/ udkræfver andre toner.
 Her nu vil sjungis op om idel lyst och lif/
 12 Och hvad som voxer af den ecte tidsfordrif.
 Saa frisk och uforsagt er ingen Helt at finde/
 Hand sig af Kjærlighed Jo stundom lader binde:
 Hand sig opgifver for en præctig skabnings glands:
 16 Och der til setter al sin tancke/ sind och sands.
 Den høy-behjertit Mars med skarpen sverd och klinge
 Vel veed at gjøre ljust/ och Fjendens magt betvinge/
 Men stundom och vel tør en liden svinke slaa/
 20 Och naar hand seer sig hold/ til seng med Venus gaa.
 Skal Hectors blanke hjelm i marken sees med ære/
 Den af Andromache maa først befedric være:
 Hun self med hviden haand det felt-tegn virke maa/
 24 Som hand vil bære/ naar hand skal mod fjenden gaa.
 Ey nogen uden hun/ hans pandser til maa snøre:
 Ey nogen uden hun/ hans gylden Harnisk røre.
 Iun hun med Søn ved haand/ maa findis hannem nest/
 28 Naar hand bevæbnt nu sig setter op til hest.
 [Aijv] Kand hun ey følge med/ saa skal hun dog opstige
 Paa Stadens høye muur/ oc self tilsee/ hvor lige
 Det sverd/ hun hannem bandt med seyrs ynsk ved laar/
 32 Paa fjenden ramme skal/ och gjøre Dødsens saar.
 Saa tit hand did hen seer/ och paa sin Hustru tænker/
 Hand med en Grækis blood den sorte Jord bestenker.
 Saa tit hand tanke faa'r om sin Astyanax/
 36 En strjdbar kæmpe maa for hannem bukke strax.
 Achilles paa partj vil aldrig meer' udgange/
 Saa fremt hand icke maa den skønne Brisejs fange.
 For smaalig Konge-høn/ for Førstlig ære-skenk
 40 Hand ey vil reyse sig op fra sin lenne-benk.
 Men lad kun Pigen self it ord til hannem tale:
 Lad hendis rosen-mund med venlig kyss befale:
 Hand strax i vaaben er/ och dobbelt lige gjør
 44 Paa Fjendens krop/ for det/ som hand forsømte før.
 Den Helt af Ardea sin trøye nok tør vofve:
 Æneas och ey vil i strjd och slactning sofve.

- Men begges øye-merk er alt Lavinia:
 48 En hver sit beste gjør/ en hver vil hafve Ja.
 Jo mindre sig en Helt af nogen lader kue/
 Jo meere dømmis hand beqvem i Fruerstue.
 Er hand til best och foods i marken fix och let/
 52 J sengen hand ochsaa vel gjør sin schole-ret.
 Jo større mandoms kraft hand paa sin Fjende prøfver/
 Jo større venlighed hand mod sin kjærist øfver.
 Jo flere slag och hug hand ud at bytte veed/
 56 Jo mindre mættis hand af søden Kjærlighed.
 [Aiiij] Heldst naar sig Lykken saa for hannem vil opdage/
 At hand saa skøn och from och dydefuld en mage/
 Som er hans Mandom værd/ och ved hvis prislig navn
 60 Hans ære tager til/ faa'r i sin Ecte-fafn.
 Hand gifver icke dag; ey søger til Kalender/
 At see naar Venus tegn sig yder eller ender.
 Flux hjelm och harnisk af; til staald med hesten dreng;
 64 Vor Ridder nu vil med sin Skønne strax til seng.
 J dag hand vredelig paa Fjendens krop och nakke
 Tilstack och hug; i nat vil hand med Fruen snakke.
 Hans ugemeyne slect i Børn och Børne-børn
 68 Sin fremvext hafve vil: Af Ørn vil aflis Ørn.
 For blads och blasters skyld hand ey sin hæve poder/
 Ney ney: den søde fruct hand aarlig aar formoder.
 Hand stifter paa den art och æt/ i hvilken hand
 72 End och naar hand er død/ udød'lig lefve kand.
- NU vel/ min ædle Holck/ den sandru fama siger/
 At ingen Ædeling i disse Nordens Riger
 (Saa sant som ædelhed sin titel nyde maa
 76 Af Dyd och Gjæringer) kand eder offvergaa.
 Den bleege Missgunst self ochsaa hos den Heltinde/
 Som ligger oder nest/ ey andet veed at finde/
 End det/ som hafver smag af idel Himmel-dyd/
 80 Och eders hjerte tjen til velbehag och fryd.
 Hvo vilde derfor paa den fructbarhed och Lykke/
 Som eders høye dyd belønnes med/ fortykke?
 Hvo vil ey glæde sig/ at eders Huus och Stand
 84 Sin Adels skønne vext saa vjdt udvjde kand?

- [Aiiijv] Al Nordens Herlighed/ den milde Landsens Fader/
 Vor store Frederich/ er glad och vel omlader/
 At de/ hves troskab hand sig kand forlade paa/
 88 J dieris prjsslig slect och at tiltage maa.
 J dette barn/ saa fremt som det maa lifvet vinde/
 Hans Naade venter slig en Ædeling at finde/
 Som skal med lif och blood sig self opoffre før/
 92 End ey forfølge den/ mod Kongen trodse tør.
 Vor skønne Dronning och/ hvis felt-tegn J med ære
 Mod Kronens Fjender bær/ vil stedse gunstig være.
 Hun siger: her vist er en anden Hector fød/
 96 Som ey forlade skal sit Fødeland i nød.
 Hun merker kjendelig/ altingest sig at tegne
 Til Lykke/ Lof och Hæld/ som hannem allevegne
 J sin tjd følge skal. Hun dømmet Førstelig/
 102 Hivad artis skal/ end och i vugen arter sig.
 Ja self vor Danne Prinds och friske Cimber-Løfve/
 Som intet andet veed end idel Dyd at øfve/
 Hand næfner Barnet op/ och ynter/ det ochsaa
 104 Som den/ hvis navn det faar/ paa Dydens vey skal gaa.
 Hand gaar til vugen frem med Majestætisk ære/
 Och den/ der ligger i/ velkommen beder være.
 Hand self med Førstlig skenk och naadig velbehag
 108 Bestraaler denne Fest och glade Fødsels dag.
 Blant Kongens største Mænd ey nogen er saa værdig/
 Hand med lyk-ynskning jo til rede staar och færdig.
 De beste kæmpes om/ hvo præctigst frem kand gaa:
 112 En hver vil gjøre stads: en hver vil Fadder staa.
 [Aiiijz] Thi hvo kand vente slem och unaturlig grøde
 Fra slig en ædel Rood/ som al sin saft och føde
 Af Dyden halver self? Paa Vjnstok voxer vjn.
 116 Af modig Løfve-slect udspringer ey Kanjn.
 Saa fafner nu med Lyst och fast-beständig Lykke
 Det søde lifsens pant och uskarpterlig smykke/
 Som eders reene Seng och uforfalsket tro
 120 Sig stoor af gjøre kand/ och nyde daglig ro.
 O seer hvor yndelig det unge Noor oprinder/
 Och ligner Faderen paa næse mund och kinder.

- O seer hvor kjendelig den adel-rjge fruct
 124 Til sjune lader al sin Moders Hæld och Tact.
 Naturen der ved self er glad/ och maa bekjende/
 Det hendis kunstig haand ey større fljd anvende
 Paa noget Creatur; tør och vel sige det:
 128 Hun hafver her beteed sin mester-gjerning ret.
 Lucina sent her need af høyen Himmels sæde/
 Fuldkom sin skyldighed/ til begges eders glæde.
 Lucina gjorde det/ at eders anden J
 132 Blef frelst saa Lykkelig/ och gik for Døden frj.
 Lucina villig var/ och ey sin hjælp forlæng'de/
 Men kom i retter tid/ der smertens nød tiltrængde.
 Ja self til Lifsens ljus fremdrog den unge qvist/
 136 Som eders gandske Slect til ære blifver vist.
 Thi gifver Himlen tak/ som eders huus bønherde/
 Och alting til saa glad en ende self udførde.
 Fuldbyrder siden det/ som bør en ecte ven/
 140 At eders Skønne saa kand komme tit igjen.
- Aiiijv Och du nyfødde Barn/ som først i dag tilstedis
 At see det klare ljus/ som Himlen med bekleedis:
 Och først i dag med din Person dig lader see
 144 Paa Verdens skue-plads/ dit lefnets jd at tee.
 Træd gladelig her frem. For dig er her at vinde
 En præctig ære-krands. Lad Danskens fordoms minde
 Faa lif i dig paa ny: tænk paa den Adel-stand
 148 Du til est arfve-lød/ och tjen dit Fødeland.
 Fuldkom din Kongis ynsk; forfrem hans husis ære.
 Din Dronnings velstand dig lad høyt befalit være.
 Drik ind med Moders melk den Hæld och Lokke-kunst
 152 Som hjælp din Fader til/ at vinde djeris gunst.
 Tilsig din Arfve-Prinds/ at du vilt hannem meeue
 Ret som en ærlig Dansk/ och indtil Døden tjene.
 Lad hans høy-milde gunst/ dig er i dag beteed/
 156 Et for-bud være dig til al Lyksalighed.
 Begynd din unge tjd med sindig tuet at drifve:
 Lad Dyd och trofasthed din gjernings for-skrift blifve.
 Blif karsk och Lykke-rjg: blif til et mægtigt Folk:
 160 Och slect for alting paa din ædle Fader Holck. A. Bording.

37. [Til Ejler Holck, ved en søns dåb. 1670.]
- [10] Hvad under Himlens tag och høye bygning findes
Och Sindsens tids fordrif och Lyst udi kand vindes
Det er u-straffeligt naar Jeg det ellers gjør
- 4 Och øffver paa den tjd som dertil hør och bør
Jeg af Exempler ey vil mange sammensafne
Men setter disse kun: at føre Krjg, och Fafne
Som ere tvert imod hver andres art och jd
- 8 Och dog tilstedes maa hver paa sin egen tjd
Naar Daner Konning Gram til Feyde sig bereder
Hand sig ey som til dands men græsselig udkleder
Och lige som en trolld seer bjster ud och grum
- 12 Slaaer med sin Kæmpe staf gjør med sin køffve rum
Men naar hand Jomfru Gro til Kjerlighed vil bøye
Paa langt en anden vjs hand da sig veed at føye
- [11] Hagremen stryges need af øyne mildt udsees
16 hvad kjært och yndigt er med haand och mund betees!
Det staaer Soldaten an, det er en Krigssmands ære
Naar hand i Marken skal udi skermysdel være
For Kongen och sit Land och lade mandom tee
- 20 Hand da kand Martialsck och løve grum udsee
Her altid ikke da saa blødelig vil tales
Her stundom vil ved sverd och hængende befales
Her skjæres vil med tand, af øye gnistes Jld
- 24 Och settes an, ret som mand half var Bjørne-vild
paa torden-pokker Pest och anden saadan vare
Thi det er paa sin Tydsk, mand ikke faaer at spare.
Ja før det Spanske Rør bebræmmer hud och krop
- 28 En million vel och paa frandsck tør næfnes op
- [12] Men anderledis hand sig teer i Fruer stue
Hvor vreed och rynket Stjern och trusel ey vil due
Hand ey suurmuler der, ey truder med sin mund
- 32 Ey spruder som en Kat ey knurrer som en Hund
Ney der er hand saa fix i lokke-kunst bedrefven,
Saa kjærlig, hjerte-mild och kræselig belefven,
Saa ven och fandse-sjug, at Fruen ofte kand
- 36 Skøt self ey være det, saa mindelig, som hand.
Lad hannem anden steds opjage seyers ære:
Lad hannem føre sverd: Lad hannem modig være:

Lad hannem gjøre, hvad hand gjøre vil och kand
 40 En Qvindes deylighed er dog hans ofvermand.
 Det er den Tolk som och foruden tunge taler,
 Och ofver os, saa got som hersker och befaler.
 En Qvindes deylighed, mand sige hvad mand vil,
 44 Er meest det øye-merk, vi Mandfolk sicte til.
 [13] Hvad kand udholde da? Hvo kand sig stunder gifve?
 Ney ney: Soldaten och et puds maa stundom drifve
 Før hand hjelskydes slet. Det gaar saa Just ey til.
 48 Soldaten naar hand kand, en anden naar hand vil.

Vel an høy-ædle Holck vor Nordens Cimber Rige,
 Saa vel som andre Folk, med ære veed at sige
 Hvor Høy-behjertet J forretter eders jd
 52 Med degen och pistol, naar det er feyde tyd.
 Det andet, som vil och paa sine tider gjøres
 Af den, ved hvilken Slect til anden skal udføres,
 Det øyenskinligen af vugen vidnes om
 56 J det den nu paa gulf ey ledig staaer och tom.
 Til Lykke tusindfold med slig en ædel gafve
 Som Himlen eders huus vil med formeeret hafve.
 Til Lykke siger Jeg saa vel som alle de
 60 Som i giestbødet har, samt och staa faddere
 [14] En hver med ære-skenk her frem til vugen ganger
 En hver med velkoms ord det søde Noer undfanger
 Och glæder sig at slig en ædel qvist och green
 64 Af eders reene Seng udsprang foruden meen.
 [15] Och du nyfødde Barn som først i dag indlemmis
 J verdens Menighed, begynd i det at fremmes
 Som Kongen och dig self, samt och dit Fødeland
 68 Til ære gafn och fred i længden tiene kand
 Begynd at vorde stærk fuldtagen, stoer och myndig,
 Och bliff, i hvis du gjør, belevven, ven och yndig.
 Begynd din Faders dyd och Helte moed at tee:
 72 Bliff ære-kjær, och lad din Moders Fromhed see.
 Art paa den trofasthed och Sindsens høye gafver
 Som den har haft for dig, du døbe navn af hafver
 Bliff længe frisk och karsk bliff rund och lykkerjg
 76 Ja bliff din Holke Slect i værd och rycte ligg.